

Konferenza ta' l-aħbarijiet – 18 ta' Ġunju 2021

Dr Robert Aquilina – President, NGO Repubblika

Tlett ilu **ippubblikajna position paper** dwar il-korruzzjoni fl-elezzjonijiet ġenerali f'Malta.

Fost l-oħrajn, fiha għidna li nistennew li **l-liġi viġenti ma tibqax tiġi injorata**. Qabel ma jsir kwalunkwe tibdl, irridu naraw li l-liġi preżenti tithaddem u tkun infurzata. Għidna li l-għan tal-General Elections Act għadu validu anke fil-preżent: u ċioe', dak li jaqta' il-korruzzjoni u abbużi oħra fil-proċess elettoral.

U allura insistejna li l-aġenziji tal-infurzar tal-liġi jinfurzw il-liġi kif inhi u li b'mod attiv jinvestigaw u jaġixxu kontra l-korruzzjoni fl-elezzjonijiet.

Għidna wkoll li jidhrilna li l-Kummissjoni Elettorali u l-Korp tal-Pulizija huma fid-dmir li jinfurmaw lill-pubbliku bid-drittijiet u bl-obbligi tiegħu u bid-bl-obbligi tal-politiċi tiegħu. Parti ewlenija mill-konformità mal-liġi hija l-għarfien dwarha.

Fid-dokument li ppubblikajna spjegajna, fost l-oħrajn, li huwa illegali li kandidat jew partit politiku jipprovdu “ikel, xorb, trattament, jew proviżjon lil persuna, jew għal xi persuna” biex jinfluwenzaw il-vot tagħha. Dan irreat hu punibbli b'multi u bit-telf tas-siġġu Parlamentari miksub bil-kampanja li tkun saret.

Għidna wkoll x'bidliet nixtiequ naraw biex ikollna elezzjonijiet ħielsa mill-korruzzjoni.

Il-poter biex il-proposti ta' bidliet fil-liġi jaraw id-dawl tax-xemx mhux f'idejna. Qiegħed f'idejn il-politiċi stess. Lanqas hu f'idejna l-infurzar tal-liġi. Izda, bħala ċittadini għandna l-poter li ninsistu u neżiġu li dawk inkarigati biex jinfurzw il-liġi jwettqu dmirhom lejn il-poplu. U proprju għalhekk ninsabu hawn illum.

Ilbieraħt lura – is-16 ta' Ġunju 2021 – il-membru parlamentari Rosianne Cutajar ħabbret permezz ta' *post* fuq facebook li dakinhar stess kienet żaret ir-residenza tal-anzjani “Smartcare Dar Pinto” f'Hal-Qormi. Fl-istess *post* Rosianne Cutajar ippubblikat diversi ritratti li fihom hi tidher tqassam lill-anzjani fl-imsemmija residenza boroż tal-plastik trasparenti b'laring u ritratti tagħha stess.

L-imsemmija residenza tal-anzjani tinsab fid-distrett elettoralali li minnu Rosianne Cutajar ġiet eletta fil-Kamra tad-Deputati u li fih l-istess deputat ser terġa' tikkontesta l-elezzjonijiet ġenerali li jmiss.

Hu ċar li dan it-tqassim ta' ikel sar bi ksur tat-Taqsima V tal-Att Dwar l-Elezzjonijiet Ġenerali, Kapitolu 354 tal-Liġijiet ta' Malta, senjatament l-Artikoli erbgħa u ħamsin sa sitta u ħamsin (Taqsima V, Art. 54 – 56) ta' l-iss taqsima.

Fid-dawl ta' dan, għadna kif ikkonsenjajna ittra lill-Kummissarju tal-Pulizija Angelo Gafà, li permezz tagħha tlabnih formalment sabiex jinvestiga lill-membri parlamentari Rosianne Cutajar talli wettqet l-imsemmi ksur tal-liġi.

Meta għidna li l-proċess elettoralali m'għandux jibqa' materja esklussiva tal-politiċi u ta' dawk nominati minnhom, konna qed infissru proprju dak li għidna. Rosianne Cutajar hi biss l-ewwel deputat jew kandidat li sirna nafu li wettqet ksur ta' dawn il-proviżjonijiet tal-liġi minn meta ippublikajna l-position paper tagħna dwar dan is-suġġett.

Nagħmuha ċara, li ser nieħdu l-istess passi fil-konfront ta' kull persuna oħra li tikser is-sezzjonijiet tal-liġi li jirregolaw il-proċess elettoralali tagħna, hu jew hi min hi.

Il-politiċi u l-istituzzjonijiet tal-Istat ma jistgħux jiddeċiedu huma liema partijiet tal-liġi japplikaw u liema jinjoraw. Hawn mhux qed nitkellmu dwar il-larġ li tqassam minn Rosianne Cutajar. Hawn qed nitkellmu dwar min jiġi jitmellaħ minn x'tgħid il-liġi u deliberatament jiddeċiedi li jksirha bla ebda sens ta' mistħija, bl-aggravju morali li dan kollu jkun qed jagħmlu – f'dan il-każ – biex jinfluwenza irregolarment anzjani li jgħixu f'istituzzjoni.

L-inazzjoni li kien hawn matul is-snin f'dan ir-rigward hi waħda mir-raġunijiet għalfejn il-korruzzjoni hi aċċettata b'mod mifrux ħafna fis-sistema elettoralali tagħna. Min iwettaqha għandu ċ-ċertezza li ser igawdi minn impunità sħiħa.

Mill-ġdid intennu li nistennew li l-istituzzjonijiet tal-Istat inkarigati biex jinfurzw id-disposzzjonijiet tal-liġi li jirregolaw il-klijenteliżmu, il-politika tranżazzjonali u abbużi oħra fil-proċess demokratiku tagħna - inkluż il-

Korp tal-Pulizija - jieħdu azzjoni decisiva u f'waqtha biex tali prattiċi illegali jinqatgħtu darba għal dejjem.